

REFERAT Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029)

d. 05-03-2026

Mødedato Torsdag d. 05. marts 2026 kl. 08:30

Mødested Revas, Kirkebækvej 136, Viborg

Mødedeltagere Lars Mogensen, Stine Isaksen, Steffen Drejer, Jakob Svendsen, Natja Hedegaard Gram

Indholdsfortegnelse

Temadrøftelse om planlægning for vedvarende energianlæg.....	3
Drøftelse af adgangsveje til Energipark Tjele - Vinge.....	7
Opfølgning på klimaplan - evaluering af klimaindsatsen i 2025.....	10
Grøn omstilling af fjernvarmeproduktion i Viborg Kommune (orienteringssag).....	12
Grønne Sammen - Evaluering 2025 og aktivitetsplan 2026.....	14
Ansøgning om landzonetilladelse til hal til tømrervirksomhed på Marsvinslundvej 7, 8800 Viborg..	16
Temadrøftelse: Vandforsyning og grundvandsbeskyttelse.....	19
Status for vandsamarbejder i Viborg Kommune.....	20
Legalitetskontrol af vandafledningsbidrag for 2026, Energi Viborg Vand A/S.....	23
Legalitetskontrol af takster for ledningsført vand 2026, Energi Viborg Vand A/S.....	25
Fastsættelse af gebyr for miljø- og affaldstilsyn 2026.....	27
Temadrøftelse: Revas og den kommunale affaldsopgave.....	29
Temadrøftelse: Aftale om et Grønt Danmark.....	30
Klage over vedtagelse af nyt vandløbsregulativ for Gudenåen.....	32
Endelig vedtagelse af Tillæg nr. 46 til Spildevandsplanen 2019 (Taphede etape 3).....	36
Principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlæg vedtaget i Tillæg nr. 46 til Spildevandsplan	38
Endelig vedtagelse af Tillæg nr. 63 til Spildevandsplanen 2019 (Rødkærsgade).....	40
Principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlæg vedtaget i Tillæg nr. 63 til Spildevandsplan	43
Kend din Kommune 2026.....	45
Mødeliste for Klima-, Miljø- og Naturudvalget 2026.....	47
Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder i	49
Underskriftsark.....	50

Punkt 1: Temadrøftelse om planlægning for vedvarende energianlæg

22/22728

Resume

På baggrund af konstitueringsaftalen skal udvalget drøfte status for den videre planlægning for vedvarende energianlæg.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima-, Miljø- og Naturudvalget,

1. at udvalget drøfter igangværende planlægning for VE-anlæg.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøftede den igangværende planlægning for VE-anlæg.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet tog stilling til prioritering af planlægning for vedvarende energianlæg på møde senest i december 2023 ([link til sag nr. 6 i byrådet 13. december 2023](#)).

Klima- og Miljøudvalget besluttede i januar 2024, at planlægningen for solcelleprojekt ved Rævind Bæk, i kombination med udvikling af den lokale natur og jordfordeling, igangsættes, idet projektet placeres i fase 1. Herudover placeres projekt Vindmøller Gammelstrup i sidste del af fase 1 under forudsætning af, at projektet kobles til fjernvarme i Stoholm, ligesom der om muligt ønskes samtænkning med solceller, og at de øvrige projekter placeres i fase 2 ([link til sag nr. 1 i Klima- og Miljøudvalget den 23. januar 2024](#)).

Byrådet besluttede reviderede prioriteringskriterier for planlægning for vedvarende energianlæg på møde i november 2023 ([link til sag nr. 5 i byrådet 15. november 2023](#)).

Byrådet blev i marts 2025 orienteret om status på mål for el-produktion på VE-anlæg og planlægning for energiforsyning ([link til sag nr. 4 i byrådet den 18. marts 2025](#)). Analysen viste, at der kan forventes en kraftig stigning i elforbrug og elproduktion frem mod 2030. Det konkluderes, at målet om VE-elbalance sandsynligvis kan nås, hvis den igangværende planlægning for VE-anlæg realiseres. Desuden blev der orienteret om den eksisterende planlægning for VE-anlæg, som vil indgå som grundlag for en kommende energiforsyningsplan og revision af klimaplanens fremskrivninger.

Klima- og Miljøudvalget besluttede i august 2025, at prioritering af VE-anlæg omfatter vindmøller, solceller, biogasanlæg, geotermi, BESS-anlæg, PtX-anlæg (elektrolyse), CO₂-fangst-anlæg og pyrolyseanlæg samt visse hybride kollektive varmforsyningsanlæg ([link til sag nr. 1 i Klima- og Miljøudvalget den 12. august 2025](#)).

Links til de seneste politiske beslutninger vedrørende den enkelte planproces er i bilag 1.

Inddragelse og høring

Der er sket høring og inddragelse i varierende omfang i forbindelse med de enkelte projekter.

Beskrivelse

Forvaltningen har hidtil arbejdet med planlægningen af prioriterede VE-anlæg på baggrund af beslutning i december 2023.

Følgende fremgår af konstitueringsaftalen:

”Byrådet vil for nuværende stoppe planlægningen af yderligere VE-anlæg ud over det, byrådet allerede har vedtaget lokalplaner for. Den påbegyndte planlægning af Energipark Tjele fastholdes dog med udtagelse af solcelleanlæg. Hvad angår Energipark Tjele, fastholdes dette under forudsætning af, at infrastrukturen i området løses på en tilfredsstillende vis herunder ved ny vejføring.

De virksomheder, der ønsker at placere sig i den nationale industripark eller i et andet erhvervsområde i Viborg Kommune, skal have mulighed for at sikre sig den nødvendige lokale, grønne energiforsyning, som fx er en forudsætning for etablering og udvikling af industriparken.”

”Forvaltningen skal mindst én gang årligt opdatere kommunens energistrategi med en status for, om kommunen er på vej til at opfylde DK2020-målsætningen om, at produktionen fra vedvarende energianlæg i 2030 mindst svarer til kommunens årlige elforbrug — samt angive, hvilke yderligere indsatser der eventuelt er nødvendige.”

Forvaltningen foreslår, at udvalget på baggrund af ovenstående drøfter den videre planlægning for de igangværende planprocesser. Der vil efterfølgende blive forelagt en sag til politisk stillingtagen.

Status for de enkelte VE-projekter

Der er herunder en liste over de VE-anlæg, der blev prioriteret i 2023. Der er i bilag 1 mere detaljerede oplysninger om det enkelte projekt.

1. Solceller ved Karup

Byrådet har endelig vedtaget plangrundlaget for 104 ha. solceller. Afgørelsen er ikke påklaget, og planlægningen er gældende.

2. Vindmøller ved Sundstrup

Byrådet har endeligt vedtaget plangrundlaget for 5 vindmøller på 185 m. Planlægningen blev påklaget. Klagenævnet stadfæstede byrådets afgørelse i december 2025. Planlægningen er gældende.

3. Energipark Tjele – Sjørring

Byrådet har endeligt vedtaget plangrundlaget for 3 vindmøller på 185 m og 21 ha solceller. Planlægningen blev påklaget, og klagenævnene ophævede lokalplan med tilhørende miljørapport i december 2025. Byrådet besluttede den 25. februar 2026, at planlægningen skal fortsætte med henblik på vedtagelse af justeret planlægning ([link til sag nr. 5 i byrådet den 25. februar 2026](#)).

4. Energipark Tjele – Kvorning

Byrådet har endeligt vedtaget plangrundlaget for 62 ha solceller. Planlægningen blev påklaget, og klagenævnet ophævede lokalplan med tilhørende miljørapport i december 2025. Byrådet besluttede den 25. februar 2026, at planlægningen skal fortsætte, og at der udarbejdes en habitatkonsekvensvurdering ([link til sag nr. 4 i byrådet den 25. februar 2026](#)).

5. Energipark Tjele – Vinge – vindmøller, solceller og energiklynge

Der har været et planforslag i høring for ca. 430 ha solceller, 14 vindmøller på 185 m og en energiklynge bl.a. med biogas.

Bl.a. grundet statsligt veto mod 3 vindmøller og 98 ha solceller har Økonomi- og Erhvervsudvalget den 10. december 2025 ([link til sag nr. 5 i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 10. december 2025](#)) besluttet, at der skal udarbejdes nyt plangrundlag for et reduceret projekt med ca. 350 ha solceller og 11 vindmøller. Beslutningen afspejlede ikke konstitueringsaftalen om udtagelse af solcelleanlæg. Byrådet besluttede den 25. februar 2026, at planlægningen skal fortsætte kun for vindmøller og energiklynge ([link til sag nr. 3 i byrådet den 25. februar 2026](#)).

6. Energipark Rødkærsbro

Plangrundlag er under udarbejdelse for 3 vindmøller på 150 m og 13 ha solceller. Der har været gennemført forbedat, og den videre planlægning er igangsat.

7. Energipark Iglso

Projektet omfatter 6 vindmøller på 185 m og ca. 290 ha solceller i tilknytning til Iglso biogas. Fordebatten er afsluttet, og sagen var i december 2025 forelagt til stillingtagen til den videre planlægning, hvor byrådet besluttede at sende sagen

tilbage til udvalget. Der forelægges særskilt sag om Energipark Iglso. Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede den 18. februar 2026, at planlægningen helt stoppes ([link til sag nr. 3 i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 18. februar 2026](#)).

8. Energipark Hejring

Projektet omfatter 16 vindmøller på 185 m og ca. 330 ha solceller, der er ligeligt fordelt mellem Viborg og Mariagerfjord kommuner.

Fordebatten er afsluttet, og sagen kan være klar til stillingtagen til den videre planlægning i starten af 2026.

9. Energipark Hammershøj

Projektet omfatter 3 vindmøller på 185 m og ca. 50 ha solceller. Habitatkonsekvensvurdering skal udarbejdes inden stillingtagen til den videre planlægning.

10. Energipark Rævind Bæk

Projektet omfatter 3 vindmøller 167 m og ca. 124 ha solceller i tilknytning til 3 eksisterende vindmøller. Planlægningen er igangsat, men processen har været sat i bero af udvikler.

11. Energipark Vesterkær

Projektet omfatter 3 vindmøller på 150 m, ca. 85 ha solceller og batterianlæg. Fordebatten er afsluttet. Habitatkonsekvensvurdering, som kan færdiggøres i starten af 2026, skal udarbejdes inden stillingtagen til den videre planlægning.

12. Grønhøj Biogas

Projektet omfatter en udvidelse af eksisterende biogasanlæg fra knap 200.000 til 500.000 tons biomasse årligt. Fordebatten er afsluttet, og den videre planlægning igangsat.

13. CAES (Green Hydrogen Hub)

Projektet omfatter 2 gasturbiner på 320 MW til el-produktion. Projektet afventer ansøger og skal ses i sammenhæng med Energipark Hejring.

14. St. Møldrup - Transformerstation

Projektet omfatter en 150 kV transformerstation, som skal forbinde Energipark Hejring til CAES-projektet.

Øvrige VE-projekter

Forvaltningen bemærker, at der udover ovenstående projekter yderligere er 17 ansøgte og forespurgte VE-projekter, hvoraf 8 er ikke-prioriterede ansøgninger fra 2021-2023, der tidligere har indgået i politisk behandling ([link til sag nr. 6 i byrådet 13. december 2023](#)). Byrådet besluttede, at disse projekter skulle afvente en senere prioritering. Yderligere 9 ansøgninger og forespørgsler er modtaget og kvitteret i 2024 og 2025. Oversigt over projekterne er bagest i bilag 1.

Klimaplan

De samlede VE-projekter vil bidrage årligt med ca. 1.366 MWh.

Kommunens årlige elforbrug i 2030 uden Apple, PtX og CAES forventes at blive 1.123 GWh. De samlede VE-projekter, hvor der er vedtaget eller igangsat planlægning, dækker dette forbrug med 122 %.

I 2030 kan elforbruget blive højere med et estimeret elforbrug til Apples datacenter på ca. 198 GWh og elforbrug til PtX-anlæg på ca. 1.600 GWh. Det samlede årlige elforbrug estimeres at kunne komme op på 2.921 KWh. De samlede VE-projekter, hvor der er vedtaget eller igangsat planlægning, dækker dette estimat med 47%.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

VE-projekter - Samlet notat

Punkt 2: Drøftelse af adgangsveje til Energipark Tjele - Vinge

23/14168

Resume

Forvaltningen har i dialog med ansøger arbejdet videre med muligheden for en udbygningsaftale for en sydlig adgangsvej og for en trinvis udbygning af adgangsvejene til energiklyngen i Energipark Tjele. Der er undersøgt forskellige muligheder for vejføring af en adgangsvej mellem energiklyngen og rute 16. En ny adgangsvej vil berøre grundejere og naboer.

Forvaltningen foreslår, at udvalget drøfter den videre proces med henblik på at fastlægge vejens placering og udarbejdelse af et udkast til en aftale med ansøger om etablering af vejen.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima-, Miljø-, og Naturudvalget,

1. at udvalget drøfter placeringen af en ny sydlig vejføring til Energipark Tjele - Vinge samt processen for dette.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøftede placeringen af en ny sydlig vejføring til Energipark Tjele - Vinge samt processen for dette.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet besluttede på møde den 21. maj 2025 ([link til sag nr. 15 i byrådet den 21. maj 2025](#)), at vedtage forslag til lokalplan nr. 618 for energiklynge med solcelleanlæg og vindmøller ved Vinge samt tillæg nr. 115 til kommuneplan 2017-2029 med tilhørende miljørapport og bilagsrapport, udkast til tilbud om udbygningsaftale, grundvandsredegørelse, udkast til miljøgodkendelse og bilag hertil samt udkast til § 25-tilladelse med henblik på offentlig høring.

Efter den offentlige høring besluttede Økonomi- og Erhvervsudvalget den 10. december 2025 ([link til sag nr. 5 i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 10. december 2025](#)) bl.a., at forslag til lokalplan nr. 618 og forslag til kommuneplan nr. 115 reduceres med ca. 98 ha og 3 vindmøller, på baggrund af indsigelse fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, og at forvaltningen arbejder videre med undersøgelser og ændringsforslag med henblik på fremsættelse af revideret plangrundlag og miljøvurdering.

I sagsfremstillingen indgik disse bilag om vejføring:

- En præsentation af trafikale skitseforslag og prisoverslag
- Et notat om sydlig adgangsvej fra Rambøll
- Et notat om trinvis udbygning af biogasanlæg og tilhørende adgangsvej fra syd fra forvaltningen
- En præsentation til drøftelse af adgangsveje og trafik til Energipark Tjele på møde i Klima- og Miljøudvalget den 25. november 2025

Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede, at forvaltningen går i dialog med lodsejer vedrørende en udbygningsaftale for en sydlig adgangsvej, samt at forvaltningen går i dialog med udvikler om en trinvis udbygning af adgangsvejene.

Klima-, Miljø- og Naturudvalget besluttede på møde den 5. februar 2026 at indstille til byrådet, at planlægningen for Energipark Tjele – Vinge - vindmøller, solceller og energiklynge fortsættes, for så vidt angår vindmøller og energiklynge ([link til sag nr. 1 i Klima-, Miljø- og Naturudvalget den 5. februar 2026](#)).

I konstitueringsaftalen fremgår følgende:

”Byrådet vil for nuværende stoppe planlægningen af yderligere VE-anlæg ud over det, byrådet allerede har vedtaget lokalplaner for. Den påbegyndte planlægning af Energipark Tjele fastholdes dog med udtagelse af solcelleanlæg. Hvad angår Energipark Tjele, fastholdes dette under forudsætning af, at infrastrukturen i området løses på en tilfredsstillende vis herunder ved ny vejføring.”

Inddragelse og høring

Forslag til lokalplan nr. 618 for energiklynge med solcelleanlæg og vindmøller ved Vinge og forslag til tillæg nr. 115 til kommuneplan 2017-2029 med tilhørende miljørapport mv. har været i høring fra 2. juni 2025 til den 18. august 2025. Der blev afholdt et borgermøde den 11. juni 2025.

Høringssvar mv. blev behandlet af Økonomi- og Erhvervsudvalget den 10. december 2025.

Desuden har Klima- og Miljøudvalget haft møder med lokale repræsentanter i en dialoggruppe, hvor de seneste møder har været den 11. og 25. september, 21. oktober og 25. november 2025.

Beskrivelse

Der er undersøgt forskellige muligheder for vejføring af en adgangsvej mellem energiklyngen og statsvejen rute 16. Økonomi- og Erhvervsudvalget fik den 10. december 2025 forelagt fire forskellige mulige vejføringer (W, Z, X og Y med hhv. tre og to varianter på X og Y), hvilke fremgår af bilag 1.

Bilaget er en gengivelse af dele af en præsentation, som blev forelagt Klima- og Miljøudvalget den 25. november 2025 og Økonomi- og Erhvervsudvalget den 10. december 2025. Forvaltningen har efterfølgende suppleret med et ekstra forslag til vejføring via Flarupvej (løsning Ø).

I forhold til de videre trin i planlægningen for Energipark Tjele – Vinge, som blev besluttet af Økonomi- og Erhvervsudvalget den 10. december 2025, har forvaltningen bl.a. igangsat undersøgelser og ændringsforslag med henblik på fremsættelse af revideret plangrundlag og miljøvurdering med bistand fra ansøger.

Forvaltningen har været i dialog med ansøger om udarbejdelse af en udbygningsaftale for en adgangsvej med vejføring X eller Y. Ansøgers skitsering og beskrivelse af sin fortrukne vejføring er i bilag 2. Den skitserede løsning er en variant af vejføring Y. Ansøger begrundet sit ønske om denne vejledning med, at den berører færrest nære naboer, og at den minimerer det offentlige vejareal.

Forvaltningen har været i dialog med ansøger om muligheden for en udbygningsaftale med trinvis udbygning af adgangsveje til erhvervsområdet i Energipark Tjele. Ansøger ønsker at tilbyde en udbygningsaftale med en trinvis udbygning af adgangsveje i takt med udbygningen af biogasanlægget, hvor udbygningen i følgende rækkefølge.

	Biogasanlæggets kapacitet (ton biomasse)	Krav til udbygning af adgangsveje jf. udbygningsaftale
Trin		
1	0 - 600.000	Udbygning af den nordlige del af Vingevej og vejkrydset Vingevej-Hobro Landevej
2	600.000 – 1.600.000	Trin 1 suppleres med etablering af ny adgangsvej til rute 16

Forvaltningen er opmærksom på, at en vejforbindelse mellem energiklyngen og rute 16 vil gå gennem et område med særlige drikkevandsinteresser. Forvaltningen har derfor bedt ansøger om at opdatere miljørapportens kapitel om trafik og at opdatere miljørapporten og grundvandsrederegørelsen med redegørelse for, hvorvidt og hvordan en vejforbindelse til rute 16 kan etableres i et område med særlige drikkevandsinteresser.

I en videre proces om en vejforbindelse til rute 16 vil forvaltningen gå i dialog med Vejdirektoratet om vejtilslutning til statsvejen.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Et nyt kommunalt vejstykke i tilslutning til rute 16 vil medføre driftsudgifter til vejvedligehold, som der ikke er afsat budget til. Desuden kan en beslutning om vejløsning for Energipark Tjele have konsekvens for, hvilke kommunale veje der får forøgede transportmængder og deraf afledte øgede driftsudgifter til vejvedligehold. I en videre proces kan dette belyses nærmere.

Juridiske og planmæssige forhold

Et udkast til frivillig udbygningsaftale kan udarbejdes på grundejeres anmodning i henhold til planlovens § 21b. Et udkast til udbygningsaftale skal sendes i høring sammen med planforslagene. Vejføring skal således være afklaret, inden planforslag og udbygningsaftale kan sendes i høring. En endelig udbygningsaftale godkendes ved endelig vedtagelse af plangrundlaget.

Bilag

Præsentation til drøftelse af adgangsveje og trafik til Energipark Tjele

Notat fra BioCirc vedr. sydlig adgangsvej

Punkt 3: Opfølgning på klimaplan - evaluering af klimaindsatsen i 2025

23/29172

Resume

Evalueringen viser, at Viborg Kommune samlet set følger reduktionsstien for de overordnede klimamål. Samtidig identificeres der væsentlige udfordringer for målopfyldelsen, særligt i forhold til reduktion af drivhusgasser fra landbrug og arealanvendelse, opfyldelse af målene for skovrejsning, usikkerhed om den fremtidige planlægning for vedvarende energi og PtX-anlæg, langsom udfasning af olie- og gasfyr samt behov for markante ændringer i transportvaner for at øge cykelandelen.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at evalueringen af klimaindsatsen i 2025 godkendes,
2. at evalueringen af klimaindsatsen fremadrettet skal afvente frigivelsen af nyt klimaregnskab det pågældende år.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at evalueringen af klimaindsatsen i 2025 godkendes,
2. at evalueringen af klimaindsatsen fremadrettet skal afvente frigivelsen af nyt klimaregnskab det pågældende år.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet vedtog Klimaplan 2022 – 2050 for Viborg Kommune i oktober 2022 ([link til sag nr. 8 i byrådet den 12. oktober 2022](#)).

I januar 2025 godkendte byrådet en evaluering af klimaindsatsen i 2024 ([link til sag nr. 7 i byrådet den 29. januar 2025](#)).

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Klimaplanen fastlægger, at der årligt skal følges op på klimaindsatsen for at vurdere, hvordan det går med at indfri mål, delmål og væsentlige indsatser fra klimaplanen. Forvaltningen har udarbejdet en evaluering, som opsummerer den aktuelle status. Det er tredje gang, klimaindsatsen evalueres. Evalueringen for 2025 kan ses i bilag 1.

Evalueringen er primært baseret på kommunens klimaregnskab. Hovedresultater og et metodenotat for klimaregnskabet findes på klimaregnskabet.dk. Resultaterne er med to års forsinkelse, da der bruges et år på databehandlingen samtidigt med, at der skal være data for et helt regnskabsår. De nyeste data i klimaregnskabet er derfor fra 2023. Forvaltningen forventer, at data for 2024 frigives i løbet af foråret 2026.

Som supplement til evalueringen kan man se flere grafer over udvikling og status på klimamål i Viborg Kommunes [klimabarometer](#).

Evalueringen viser, at Viborg Kommune som geografisk område følger reduktionsstien for de overordnede målsætninger. En vurdering af de enkelte indsatsområder i klimaplanen kan ses i evalueringen (bilag 1). I forhold til at nå målene er der især udfordringer med:

- At nå 60 % reduktion af drivhusgasser fra landbrug og arealanvendelse i 2030

- At det kræver langt mere skovrejsning at opfylde klimaplanens mål om mere skov
- At det er usikkert, om kommunen fortsætter eller stopper planlægning for vedvarende energianlæg og PtX-anlæg
- At udfasningen af oliefyr og gasfyr går for langsomt
- At det kræver store ændringer at få flere til at cykle mere

De delmål og indsatsområder, der er vurderet 'røde' i evalueringen, vil forvaltningen have særligt fokus på i den igangværende revision af klimaplanen. Her opdateres klimaplanen med ny viden samt supplerende delmål og indsatser.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Forvaltningen er i gang med inddragelse i forbindelse med revision af klimaplanen, hvilket Klima-, Miljø- og Naturudvalget blev orienteret om den 5. februar 2026 ([link til sag nr. 12 i Klima-, Miljø- og Naturudvalget den 5. februar 2026](#)). Det forventes, at byrådet i december 2026 kan behandle endelig godkendelse af revideret klimaplan.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Evaluering af klimaindsatsen i 2025

Punkt 4: Grøn omstilling af fjernvarmeproduktion i Viborg Kommune (orienteringssag)

19/7704

Resume

Udvalget får årligt en status om kommunens varmeplanlægning ift. fjernvarmeproduktion. Der orienteres om varmeværkernes udvikling og projekter med grøn omstilling af fjernvarmeproduktion.

Udviklingen er positiv i forhold til klimaplanens mål om, at fjernvarmeværkerne skal udfase fossil energi og udnytte overskudsvarme fra virksomheder.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima-, Miljø- og Naturudvalget,

1. at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget tog orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Historik

Den seneste orientering af Klima- og Miljøudvalget om fjernvarmeproduktionen var i 2025 ([link til sag nr. 5 i Klima- og Miljøudvalget den 25. marts 2025](#)).

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Det er et mål i kommunens klimaplan, at alle fjernvarmeværker har udfaset fossil energi i 2030. Nedenstående tabel med tal fra Viborg Kommunes klimaregnskab viser, at der fra 2018 til 2023 er sket reduktion i CO₂-udledningen fra fjernvarme. I samme periode kom der 13 % flere fjernvarmeopvarmede bygninger.

Årstal CO₂-udledning fra fjernvarme i Viborg Kommune (ton CO₂e)

2018 63.474

2019 52.884

2020 61.352

2021 62.570

2022 47.643

2023 44.203

Energistyrelsens nyeste opgørelse af fjernvarmeproduktionen er fra 2024. Opgørelsen fremgår af bilag 1.

Varmeværkerne skal have en CO₂-rangering tilgængelig på deres hjemmeside, som skal opdateres mindst én gang årligt jf. energiplysningsbekendtgørelsen. Det er en inddeling i rød, gul eller grøn kategori, der har til formål at rangere fjernvarmeselskaber efter deres drivhusgasudledning. De tilgængelige oplysninger fra varmeværkernes hjemmesider er samlet i bilag 2. På listen har Viborg Varme en forholdsvis høj CO₂-udledning pr. leveret kWh, men der kan forventes at

ske en stor reduktion med realisering af Viborg Varmes energihub i Tjele, der skal udnytte overskudsvarmen fra Apples datacenter og Energinets transformerstation.

Mange af de 14 varmekærker i Viborg Kommune har de seneste år fået godkendt projekter for varmepumper og elkedler, som medfører en væsentlig reduktion i fjernvarmeproduktionen baseret på naturgas. I 2025 blev der desuden godkendt et reservelastanlæg til gas og olie samt en udskiftning af en gasmotor. Ved behandlingen af disse sager har forvaltningen haft fokus på at få undersøgt varmekærkernes behov og alternativer med henblik på at nå klimaplanens mål om at udfase fossil energi.

En oversigt over projekter for anlæg til fjernvarmeproduktion, som kommunen har godkendt i 2024 og 2025 efter varmforsyningsloven, fremgår af bilag 3.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Retningslinjer for grøn omstilling af fjernvarmeproduktion indgår på side 19 i forslag til energistrategi, som byrådet vedtog i december ([link til sag nr. 4 i byrådet 17. december 2025](#)) og som er i offentlig høring til den 5. marts 2026. På side 20 i forslaget er der en oversigt over varmekærkernes planer for grøn omstilling.

Bilag

Fjernvarmeproduktion i 2024 i Viborg Kommune

Anlæg til fjernvarmeproduktion godkendt i 2024 og 2025

Fjernvarmedeklarationer

Punkt 5: Grønne Sammen - Evaluering 2025 og aktivitetsplan 2026

24/39002

Resume

Sagen evaluerer på de borgerrettede aktiviteter i Grønne Sammen for 2025 samt indeholder en orientering om aktivitetsplan for 2026.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima-, Miljø- og Naturudvalget,

1. at evalueringen for Grønne Sammen 2025 tages til efterretning, og
2. at orienteringen om aktivitetsplan for Grønne Sammen 2026 tages til efterretning.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget besluttede,

1. at evalueringen for Grønne Sammen 2025 tages til efterretning, og
2. at orienteringen om aktivitetsplan for Grønne Sammen 2026 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Historik

Klima- og Miljøudvalget godkendte i februar 2024 kommissorium for Grønne Sammen ([link til sag nr. 5 i Klima- og Miljøudvalget den 27. februar 2024](#)).

Klima- og Miljøudvalget er i marts 2025 orienteret om evalueringen for Grønne Sammen 2024 aktivitetsplan 2025 ([link til sag nr. 6 i Klima- og Miljøudvalget den 25. marts 2025](#)).

Inddragelse og høring

Udvikling, inddragelse og opbakning fra samarbejdspartnere er altafgørende for, at Grønne Sammen kan lykkes med at skabe engagement for en grønnere hverdag hos borgerne. Derfor arrangeres alle aktiviteter i samarbejde med omverdenen, herunder frivillige grønne organisationer, borgerforeninger, ildsjæle, virksomheder, kulturinstitutioner, uddannelsesinstitutioner og samarbejdspartnere på tværs af kommunens forvaltning.

Under aktivitetsgennemgangen fremgår samarbejdspartnere for de enkelte aktiviteter.

Beskrivelse

Evaluering af Grønne Sammen 2025

I 2025 er det lykkedes at integrere grønne aktiviteter i allerede eksisterende og velbesøgte events i Viborg Kommune. Det har givet mulighed for at påvirke borgernes klimavaner i forskellige sammenhænge og i en kontekst tæt på deres hverdag.

Derudover giver sammentænkningen også en synergi mellem flere direktørområder og optimering i ressourceforbruget. Aktiviteter kan derudover tematiseres, så de passer i konteksten for de enkelte events. Derfor er tilpassede tematikker også valgt i 2026 frem for et fast årligt klimatema.

Borgeraktiviteterne i 2025 blev fordelt, som det fremgår i bilag 1.

Pressedækning

I løbet af 2025 har der været følgende pressedækning af aktiviteter i Grønne Sammen:

Medie	Antal	Kanal
Avisartikler, læserbreve og lederindlæg	16	Viborg Folkeblad Ugeavisen Herning Folkeblad Skive Folkeblad
Nyheder og pressemeddelelser	2	Viborg Kommune
Radiointerview	1	Radio Viborg
Interesse fra radio og tv	2	DR Midt og Vest TV Midt og Vest
Facebook	2	Viborg Folkeblad Vi er Viborg
LinkedIn	1	Viborg Kommune
Magasinartikel	1	Skrald Godt

Aktivitetsplan for Grønne Sammen 2026

Det generelle fokus for 2026 er at:

- Fastholde koblingen af grønne aktiviteter til større events i kommunen.
- Skabe flere projekter, fællesskaber, samarbejder og aktiviteter i landdistrikterne, særligt med brug af det rullende aktivitetshus.
- Etablere større samarbejde og aktiviteter med unge og uddannelsesinstitutionerne.

Det foreløbige program for 2026 ses i bilag 2.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

I budgetforlig 2026-2029 er der afsat 1,5 mio. kr. årligt til dækning af aktiviteter i Grønne Sammen, indsamling af henkastet affald samt målopfyldelse af klimaplanen.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Grønne Sammen aktiviteter 2025

Grønne Sammen aktivitetsplan 2026

Punkt 6: Ansøgning om landzonetilladelse til hal til tømrervirksomhed på Marsvinslundvej 7, 8800 Viborg

23/4581

Resume

Der er søgt om en ny hal til tømrervirksomhed på en ejendom i landzone. Jf. praksis kan der ikke meddeles landzonetilladelse til nye erhvervsbygninger i landzone, da erhverv, der ikke er jordbrugserhverv, som udgangspunkt skal placeres i erhvervsområder i byzone.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima-, Miljø- og Naturudvalget,

1. at der meddeles afslag på ansøgning om landzonetilladelse til en hal til tømrervirksomhed.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget besluttede,

1. at der meddeles landzonetilladelse til en hal til tømrervirksomhed.

Natja Hedegaard Gram (A) og Stine Isaksen (Å) stemte imod, fordi der hverken i lovgrundlag eller praksis kan findes grundlag for at give en tilladelse, og det derfor vil skabe en uhensigtsmæssig forventning om, at det også andre steder er muligt for denne type erhvervsvirksomheder at etablere sig frit i landzone.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Ansøgningen har været i naboorientering. Der er ikke kommet bemærkninger.

Beskrivelse

Ansøgning

Marsvinslundvej 7, 8800 Viborg, har et areal på 2,0 ha, og der er ikke landbrugspligt. På ejendommen er der en bolig, en garage og en overdækning til privat brug. Oversigtskort er i bilag 1.

Der er søgt om nybyggeri i form af en hal på 426,6 m² med et indskudt dæk på 72,5 m² (i alt 499,1 m²) og med en højde på 7,7 m. Hallen skal opføres som en tilbygning til garagen. Hallen ønskes opført med ydervægge af stålplader og med tag af tagsten.

Hallen skal anvendes til tømrervirksomhed og skal indeholde værksted (330 m²), rum til personalefaciliteter, kontor og fyrrum. Det indskudte dæk skal anvendes til privat opbevaring. Det er oplyst, at virksomheden har tre ansatte. Ansøgningen kan ses i bilag 2.

Området er ikke udpeget som bevaringsværdigt landskab i kommuneplanen, og ejendommen ligger ikke indenfor afgrænsning af lokalplan eller kommuneplanrammer. Der er ca. 130 m fra den ansøgte placering af hallen til nærmeste naboer.

Formålet med landzonebestemmelserne

Hovedformålet med zoneinddelingen og landzonereglerne er at forhindre byspredning i det åbne land og at sikre, at egentlig bymæssig udvikling sker, hvor der gennem planlægningen er åbnet mulighed for det.

Det følger af formålet med landzonebestemmelserne, at landzonereglerne skal administreres på baggrund af landskabelige, rekreative og arealressourcemæssige hensyn og andre samfundsmæssige interesser, f.eks. trafikale hensyn, samt hensynet til erhvervslivets muligheder for vækst og udvikling. Ved afgørelsen kan der endvidere tages hensyn til, om det ansøgte vil påføre naboer urimelige gener.

Områder i landzone skal som udgangspunkt friholdes for anden spredt og uplanlagt bebyggelse m.v. end den, der er nødvendig for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri. Landzonereglerne tilgodeser jordbrugserhvervene og værner om natur- og landskabsinteresser i landzonen.

Erhverv i landzone

Udgangspunktet er, at erhverv, der ikke er jordbrugserhverv, skal placeres i udlagte erhvervsområder, da bymæssig udvikling skal ske i byer og evt. afgrænsede landsbyer, hvor tilgængelighed, bosætning og service er størst, mens landzonen skal forbeholdes jordbrugserhverv og natur.

Planlovens § 37 giver dog mulighed for, at visse erhverv (herunder håndværksvirksomheder) kan etableres i tiloversblevne og egnede bygninger uden landzonetilladelse. Tiloversblevne bygninger kan fx være tidligere landbrugsbygninger, mejerier, foderstofvirksomheder og skoler. Ifølge praksis skal der være tale om egentlige bygninger, der er egnede til formålet. Bestemmelserne finder ikke anvendelse på f.eks. drivhuse, staklader, presenningshaller, udhuse, garager, carporte og skure.

En virksomhed, der er opstartet i en tiloversbleven landbrugsbygning, kan tilbygges med op til 500 m² uden landzonetilladelse.

Hensigten med, at nye virksomheder kan etableres i eksisterende bygninger er, at give mulighed for en rimelig udnyttelse af bestående værdier i landzonen.

Forvaltningens vurdering

En tømrervirksomhed er ikke et jordbrugserhverv, og ikke-jordbrugserhverv bør efter Planklagenævnet praksis etableres i et område, hvor der er planlagt for erhverv.

Der er ingen tiloversblevne bygninger på ejendommen, ligesom der ikke er bygninger, der er egnede til virksomhedsdrift, og planlovens muligheder i tiloversblevne bygninger kan derfor ikke anvendes.

Forvaltningen lægger vægt på, at der ikke foreligger særlige omstændigheder i den konkrete sag, der taler for, at erhvervet skal placeres i landzone frem for i et område planlagt for erhverv. Forvaltningen lægger desuden vægt på hensynet til at undgå uønsket præcedens.

Forvaltningen vurderer, at der bør meddeles afslag på ansøgning om hal til tømrervirksomhed på ejendommen, da der er tale om en ny bygning til et ikke-jordbrugserhverv.

Tømrervirksomheden bør henvises til et udlagt erhvervsområde.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Ny bebyggelse og ændret anvendelse af eksisterende bygninger kræver landzonetilladelse, jf. planlovens § 35, stk. 1.

Reglerne vedr. udnyttelse af overflødiggjorte bygninger i landzone fremgår af planlovens § 37, stk. 1 og 2.

Bilag

Oversigtskort

Ansøgning

Punkt 7: Temadrøftelse: Vandforsyning og grundvandsbeskyttelse

23/3369

Resume

Klima- og Miljøudvalget drøfter status på kommunens arbejde med vandforsyning og drikkevandsbeskyttelse. Der vil i oplægget være særlig fokus på arbejdet med en opdateret vandforsyningsplan samt grundvandsbeskyttelse gennem vandsamarbejder, indsatsplaner og Grøn Trepert.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget drøfter oplæg fra forvaltningen.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøftede oplæg fra forvaltningen.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Forvaltningen vil i oplæg gennemgå status for kommunens arbejde med vandforsyning og grundvandsbeskyttelse.

Der vil i oplægget være særligt fokus på arbejdet med en opdateret vandforsyningsplan og tilhørende forsyningsgrænser samt grundvandsbeskyttelse gennem vandsamarbejder, indsatsplaner og Grøn Trepert.

Forvaltningen vil derudover orientere om arbejdet med drikkevandskvaliteten og tilsyn med vandværker.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 8: Status for vandsamarbejder i Viborg Kommune

24/11731

Resume

I henhold til beslutning om etablering af vandsamarbejde i Viborg Kommune fremlægges status for fremdrift i de enkelte vandsamarbejder.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima-, Miljø- og Naturudvalget,

1. at status for etablering vandsamarbejde i Viborg Kommune tages til efterretning.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget besluttede,

1. at status for etablering af vandsamarbejde i Viborg Kommune tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Historik

På byrådsmødet den 22. maj april 2024 ([link til sag nr. 5 i byrådet den 22. maj 2024](#)) blev følgende besluttet:

1. at etablere et vandsamarbejde i Viborg Kommune med virkning fra den 1. januar 2025 med henblik på at sikre en robust grundvands- og drikkevandsbeskyttelse i hele Viborg Kommune.
2. at vandsamarbejdet etableres som beskrevet i model 2 (decentral). Klima- og Miljøudvalget er indstillet på at fastsætte vedtægter for det enkelte vandsamarbejde, såfremt der ikke er etablerede vedtægter pr. 1. januar 2025.
3. at der stilles krav om, at der årligt skal indsendes en status for det enkelte vandsamarbejdes fremdrift til Viborg Kommune. Klima- og Miljøudvalget ønsker primo 2025 en status på etablering af de enkelte vandsamarbejder.
4. at vandsamarbejdet påbydes alle almene vandværker i Viborg Kommune efter vandforsyningslovens § 48, og
5. at forhold vedrørende ikke-almene vandværker undersøges nærmere.

Punkt 1, 2, 3 og 5 blev afklaret på Klima- og Miljøudvalgsmøde den 28. januar 2025 ([link til sag nr. 9 i Klima- og Miljøudvalget den 28. januar 2025](#)).

Inddragelse og høring

Status på vandsamarbejde i Viborg Kommune drøftes løbende på møder i Grundvandsforum.

Formand/kontaktperson for de enkelte vandsamarbejder er fra 2025 medlem af Grundvandsforum. Via Grundvandsforum kan de enkelte vandsamarbejder få viden og ideer, som kan understøtte grundvandsbeskyttelse i de enkelte samarbejdsområder samt bidrage til en koordineret indsats på tværs af kommunen.

Beskrivelse

Forvaltningen har påbudt vandsamarbejde til kommunens 61 almene vandværker med virkning fra den 1. januar 2025 med henblik på at sikre en robust grundvands- og drikkevandsbeskyttelse i hele Viborg Kommune.

De 61 vandværker er inddelt i 6 samarbejdsområder, som fremgår af bilag 1. Oversigt med de enkelte vandsamarbejder 2026 samt bidrag fremgår af bilag 2.

Der er med udgangen af januar 2025 etableret et vandsamarbejde i alle områderne med en bestyrelse og tilhørende vedtægter.

Som opfølgning på byrådets beslutning af 22. maj 2024 har forvaltningen medio december 2025 efterspurgt en status på hvert vandsamarbejdes fremdrift med frist for tilbagemelding den 1. februar 2026.

Forvaltningen har modtaget følgende tilbagemeldinger:

Tjeleegnens Vandsamarbejde (TJEVA) (bilag 3)

- Har i 2025 beskæftiget sig med at undersøge rigtigheden af nedsivningstilladelse til Apple Datacenter på arealer tæt på Foulum Vandværks indvindingsopland. Denne opgave fortsætter ind i 2026.
- Undersøger muligheder for samlet indkøb af vandmålere for at opnå rabatter.

Vandsamarbejde Fjends (bilag 4)

- Har i 2025 fået styr på formalia
- Skal i 2026 have afklaret om Skive Vand skal deltage i vandsamarbejdet
- Skal have afklaret mandat og derefter udarbejde strategiplan

Bjerringbro-Rødkærsbro (bilag 5)

- Arbejder på en tilbagebetalingsplan for BNBO

Vandsamarbejde Viborg og Omegn (VVO) (bilag 6)

- Arbejder med nødforsyning fra Energi Viborg Vand A/S (EVV) til Almind Kirkeby og beskyttelse af BNBO ved Nordværket
- I 2026 planlægges der at etablere en nødforsyning fra EVV til Bruunshåb Vandværk.
- EVV har med accept fra VVO indgået en partnerskabsaftale med Hedeselskabet om opkøb af landbrugsjord til sikring af grundvandet i de to grundvandsparker, der er i VVOs område. Viborg Kommune indgår i partnerskabet uden betalingsansvar. 2025 er benyttet til etablering og planlægning af partnerskabet. Det forventes, at der fra 2026 vil blive opkøbt arealer, der i fremtiden kan sikre grundvandet som ressource til Viborg by og omegn.

Alhedens Vandsamarbejde (bilag 7)

- Arbejder på systematisk gennemgang af BNBO ift. opfølgning på beskyttelsestiltag
- Undersøger mulighed for etablering af nødforsyning mellem vandværkerne

Vandsamarbejdet Klejtrup-Møldrup-Skals

- Ingen tilbagemelding

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Status Tjeleegnens Vandsamarbejde

Status Vandsamarbejdet Fjends

Status Vandsamarbejde Bjerringbro-Rødkærsbro

Status Vandsamarbejde Viborg og Omegn

Status Alhedens Vandsamarbejde

Kort over delområder

Oversigt Vandsamarbejder

Punkt 9: Legalitetskontrol af vandafledningsbidrag for 2026, Energi Viborg Vand A/S

25/35082

Resume

Energi Viborg Vand A/S har den 28. november 2025 anmodet Viborg Kommune om at godkende selskabets vandafledningstakster for 2026 ved legalitetskontrol.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at vandafledningstakster for 2026 godkendes.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at vandafledningstakster for 2026 godkendes.

Natja Hedegaard Gram (A) deltog ikke i Klima-, Miljø- og Naturudvalgets behandling af sagen på grund af inhabilitet.

Sagsfremstilling

Historik

Vandafledningstakster fastsættes i henhold til betalingsvedtægten for Energi Viborg Vand A/S én gang årligt.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Energi Viborg Vand A/S har den 28. november 2025 anmodet Viborg Kommune om at godkende selskabets vandafledningsbidrag for 2026 ved legalitetskontrol.

Regelgrundlag

Det fremgår af bekendtgørelse af lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber (betalingsloven) og af betalingsvedtægten for Energi Viborg Vand A/S, at selskabet én gang årligt fastsætter kubikmetertaksten for vandafledningsbidrag for spildevand.

Kommunalbestyrelsen har ikke bemyndigelse til at fastsætte taksten, men skal lave en såkaldt legalitetskontrol af taksterne. Med en legalitetskontrol skal kommunalbestyrelsen alene påse, om taksten er fastsat i overensstemmelse med lovgivningen. Det vil sige, at kommunalbestyrelsens kompetence er begrænset til at godkende eller afvise den indstillede takst.

Konkret skal takstfastsættelsen overholde:

- at økonomien i spildevandsforsyningen hviler i sig selv. Dette betyder, at indtægter og udgifter skal balancere over en årrække i forsyningsselskabets regnskaber
- at taksten ikke overskrider selskabets indtægtsramme, fastsat af Forsyningssekretariatet under Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Takstfastsættelse

Konkurrence- og Forbrugsstyrelsen har den 3. september 2025 sendt afgørelse om økonomiske rammer for 2026 til Energi Viborg Vand A/S (bilag 1). Af afgørelsen fremgår, at den økonomiske ramme for 2026 er 195.023.357 kr.

Bestyrelsen i Energi Viborg Vand A/S har den 5. december 2025 fastsat spildevandstakster 2026. Af referatet (bilag 2) fremgår, at der budgetteres med en indtægt på 180.034.000 kr. inklusive tilslutningsbidrag. Selskabets budgetterede indtægter er således 14.989.357 kr. lavere end indtægtsrammen.

Taksten for vandafledningsbidraget for 2026 er fastsat til:

Takst 1: 40,00 kr. pr. m³ ekskl. moms (46,75 kr. pr. m³ i 2025)

Takst 2: 32,00 kr. pr. m³ ekskl. moms (37,40 kr. pr. m³ i 2025)

Takst 3: 16,00 kr. pr. m³ ekskl. moms (18,70 kr. pr. m³ i 2025)

Takst 2 er aktuel ved den del af vandforbruget, der er over 500 m³, men under 20.000 m³. For den del af vandforbruget, der er over 20.000 m³, anvendes takst 3. De reducerede takster (takst 2 og takst 3) er fastsat i overensstemmelse med betalingsloven samt bekendtgørelse om fastsættelse af den variable del af vandafledningsbidraget. Taksterne gælder for erhverv, der er tilmeldt ordningen.

Taksten for spildevand falder i forhold til de forrige år, da Energi Viborg Vand A/S forventer en akkumuleret overdækning pr. 31. december 2025, som skal tilbagebetales til forbrugerne gennem reducerede vandafledningstakster.

Udover vandafledningsbidraget fastsættes tilslutningsbidrag, kommunalt vejbidrag, takster for tømningsskema samt takster for aflevering af slam på renseanlæg. Taksterne fremgår af bilag 2.

Takster på tilslutning til kloak samt tilbagebetaling ved udtræden af kloakfællesskab mht. tag- og overfladevand stiger efter samme indeks, som anvendes til prisfremskrivning af selskabets indtægtsramme.

Takster for almindelig tømning af bundfældningstanke stiger, da der her er tale om en hvile-i-sig-selv ordning, og udgifterne til tømningen er steget.

Spildevandsforsyningens årsrapport for 2024 fremgår af bilag 3.

Forvaltningens vurdering

Vandafledningsbidraget for 2026 vurderes at være fastsat i overensstemmelse med lovgivningen, herunder princippet om at økonomien i spildevandsforsyningen skal hvile i sig selv samt den fastsatte økonomiske ramme.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Betalingsvedtægt og vandafledningstakster gælder for 2026.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Afgørelse om økonomisk indtægtsramme 2026 EV Vand spildevand

Takster for spildevand 2026

Årsrapport 2024 Energi Viborg Vand AS

Punkt 10: Legalitetskontrol af takster for ledningsført vand 2026, Energi Viborg Vand A/S

25/33321

Resume

Energi Viborg Vand A/S har den 28. november 2025 anmodet Viborg Kommune om at legalitetsgodkende selskabets takster for ledningsført vand for 2026.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at Energi Viborg Vand A/S' takster for 2026 godkendes.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at Energi Viborg Vand A/S' takster for 2026 godkendes.

Natja Hedegaard Gram (A) deltog ikke i Klima-, Miljø- og Naturudvalgets behandling af sagen på grund af inhabilitet.

Sagsfremstilling

Taksterne for ledningsført vand fastsættes i betalingsvedtægten for Energi Viborg Vand A/S en gang årligt.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Energi Viborg Vand A/S har den 28. november 2025 anmodet Viborg Kommune om at legalitetsgodkende selskabets takster for ledningsført vand for 2026.

Regelgrundlag

Det fremgår af vandsektorloven og af betalingsvedtægten for Energi Viborg Vand A/S, at selskabet en gang årligt fastsætter takster for ledningsført vand.

Byrådet har ikke bemyndigelse til at fastsætte taksterne, men skal lave en såkaldt legalitetskontrol af taksterne. Med en legalitetskontrol skal byrådet alene påse, at taksten er fastsat i overensstemmelse med lovgivningen. Det vil sige, at byrådets kompetence er begrænset til at godkende eller afvise den indstillede takst.

Ved godkendelse af takster for et vandselskab skal kommunalbestyrelsen i henhold til § 52a i vandforsyningsloven sikre sig, at vandselskabet har dækning for udgifter til f.eks.:

- Drift og indvinding
- Administration
- Henlæggelser til nye investeringer

Takstfastsættelse

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har den 22. august 2025 sendt afgørelse økonomisk ramme for 2026 til Energi Viborg Vand A/S (bilag 1). Heraf fremgår, at indtægtsrammen for 2026 er fastsat til 31.716.847 kr.

Bestyrelsen i Energi Viborg Vand A/S har den 5. december 2025 godkendt udkast til budget for drikkevandsforsyning (bilag 2). Der budgetteres i 2026 med en indtægt på 27.372.000 kr. inklusive tilslutningsbidrag mv. Selskabets

budgetterede indtægter er således 4.344.847 kr. lavere end indtægtsrammen.

Takstbladet (bilag 3) for Energi Viborg Vand A/S indeholder, ud over takster for ledningsført vand og den faste afgift, bl.a. takster for tilslutning til Energi Viborg Vand A/S og den statslige vandafgift.

Taksten for ejerboliger er:

- 4,00 kr./m³ ekskl. afgifter og moms for ledningsført vand (5,00 kr./m³ i 2025).
- 2,00 kr./m³ for forbrug større end 500 m³/år, ekskl. afgifter og moms for ledningsført vand (2,80 kr./m³ i 2025).

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at taksterne for ledningsført vand for 2026 er fastsat i overensstemmelse med § 52a i vandforsyningsloven. Det vurderes, at der med de takster, vandselskabet har fastsat, er dækning for de udgifter, der er forbundet med at drive et vandværk, og at den fastsatte indtægtsramme samt princippet om, at økonomien i almene vandforsyninger skal hvile i sig selv, er overholdt.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Taksterne for ledningsført vand gælder for 2026.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Indtægtsramme 2026 EVV

Budget 2026 EVV

Takstblad 2026 EVV

Punkt 11: Fastsættelse af gebyr for miljø- og affaldstilsyn 2026

26/2945

Resume

Ny brugerbetalingsbekendtgørelse er trådt i kraft den 1. januar 2026. Det indebærer, at kommunerne skal opkræve fuld brugerbetaling for en række opgaver efter miljøbeskyttelsesloven og lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. Kommunen skal årligt fastsætte og offentliggøre en timetakst, der dækker alle omkostninger ved godkendelser, tilladelser og tilsyn med virksomheder og husdyrbrug.

Den hidtidige timepris for sammenlignelige brugerfinansierede myndighedsopgaver, det såkaldte styrkede affaldstilsyn, har i 2025 udgjort 617 kr. På baggrund af den viden, der nu foreligger om driftsomkostninger og ressourceforbrug, er timeprisen for 2026 reguleret til 875 kr.

Forvaltningen anbefaler, at taksten for miljøtilsyn følger taksten for affaldstilsyn, og at udvalget godkender en timetakst på 875 kr. for 2026.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at en timepris for affalds- og miljøtilsyn på 875 kr. i 2026 godkendes, og
2. at timeprisen årligt justeres i overensstemmelse med prisudviklingen og princip om, at økonomien skal hvile i sig selv.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at en timepris for affalds- og miljøtilsyn på 875 kr. i 2026 godkendes, og
2. at timeprisen årligt justeres i overensstemmelse med prisudviklingen og princip om, at økonomien skal hvile i sig selv.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet vedtog den 26. februar 2025 gebyr for tilsyn med virksomheders affaldshåndtering ([link til sag nr. 3 i byrådet den 26. februar 2025](#)).

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Med ikrafttrædelsen af ny brugerbetalingsbekendtgørelsen den 1. januar 2026 skal kommunen opkræve fuld brugerbetaling for en række opgaver efter miljøbeskyttelsesloven og lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. Kommunen skal årligt fastsætte og offentliggøre en timetakst, der dækker alle omkostninger ved godkendelser, tilladelser og tilsyn med virksomheder og husdyrbrug.

Med bekendtgørelsen indføres forurenere betaler-princippet. Et grundlæggende miljøretligt og økonomisk princip, som indebærer, at den, der forårsager en forurening, også skal bære de omkostninger, der er forbundet med at forebygge, reducere, kontrollere og afhjælpe denne forurening. Princippet sikrer, at miljø- og samfundsøkonomiske omkostninger ikke afholdes af det offentlige eller borgere. Princippet er del af EU's miljøpolitik.

Den nye brugerbetalingsbekendtgørelse har til formål at skabe bedre balance mellem udgifter og indtægter. Timetaksten skal tilstræbe fuld dækning af myndighedens direkte og indirekte omkostninger. Det betyder, at timetaksten, foruden de involverede medarbejders effektive timeløn, også skal dække myndighedens øvrige omkostninger forbundet med

opgaven (overhead). Det gælder eksempelvis udgifter til ledelse, økonomistyring, HR-funktioner, husleje, IT-udgifter, drift af biler mm.

Taksten skal afspejle de faktiske udgifter og reguleres årligt.

I 2025 indførte staten fuldt gebyrfinansieret styrket affaldstilsyn. Gebyret for styrket affaldstilsyn er direkte sammenligneligt med det gebyr, der skal opkræves efter brugerbetalingsbekendtgørelsen. Den senest fastsatte timepris for affaldsgebyrer i 2025 er 617 kr. eksklusive kørsel. Denne sats er nu opdateret for 2026 på grundlag af ny og mere præcis viden om drifts- og ressourceforbruget i 2026 samt en generel pris- og lønudvikling.

På denne baggrund anbefaler forvaltningen, at taksten for miljøtilsyn følger taksten for styrket affaldstilsyn med en reguleret timetakst på 875 kr. for 2026.

Miljøstyrelsen har hidtil årligt fastsat timetaksten svarende til 57 % af de anslåede omkostninger. I 2025 var taksten 487,25 kr./time. Omregnet svarer det til en samlet timepris på 854,82 kr.

Der er indhentet timepriser fra andre kommuner i området – priserne ligger i intervallet 678-950 kr.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Gebyret dækker kommunens omkostninger i forbindelse med affalds- og miljøtilsyn. Økonomien i forbindelse med denne opgave skal hvile i sig selv.

Gebyret vil fremover blive justeret årligt i overensstemmelse med prisudviklingen og princip om, at økonomien skal hvile i sig selv.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 12: Temadrøftelse: Revas og den kommunale affaldsopgave

26/3082

Resume

Forvaltningen præsenterer på mødet et oplæg med en generel introduktion til Viborg Kommunes affaldsenhed Revas og den kommunale affaldsopgave med fokus på aktuelle opgaver og forestående tiltag.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima-, Miljø- og Naturudvalget,

1. at udvalget drøfter forvaltningens oplæg.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøftede oplæg fra forvaltningen.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Forvaltningen vil på mødet fremlægge et oplæg, som generelt introducerer det nytiltrådte Klima- Miljø- og Naturudvalg til Viborg Kommunes affaldsenhed, Revas, samt til delelementerne i den kommunale affaldsopgave.

Der vil i oplægget være fokus på gældende lovbestemmelser, status for tiltagene i den gældende Affaldshåndteringsplan 2021-2026 for Viborg Kommune samt planlagte initiativer, investeringer og fremtidsperspektiver på området.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 13: Temadrøftelse: Aftale om et Grønt Danmark

24/37011

Resume

Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøfter status for implementering af ”Aftale om et Grønt Danmark” på baggrund af oplæg fra forvaltningen.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget drøfter oplæg fra forvaltningen.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøftede oplæg fra forvaltningen.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) samt Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre har den 18. november 2024 indgået en bred politisk rammeaftale om implementering af regeringens ”Aftale om et Grønt Danmark”, som regeringen indgik med Den Grønne Trepert den 24. juni 2024. Den Grønne Trepert bestod af repræsentanter fra Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Fødevarerforbundet NNF, Dansk Metal, Dansk Industri og Kommunernes Landsforening.

Status og nyt vedrørende implementering af aftalen vil blive gennemgået på udvalgs mødet.

KL har primo 2026 udsendt materiale til kommunerne om opgaverne i forbindelse med ”Aftale om et Grønt Danmark”. I bilag 1 er brev til politikere og kommune om opgavens indhold, i bilag 2 er notat om opgaverne for kommunerne i 2026.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Følg brev til politikere og kommuner om opgaver ifm. Grøn Trepert

Kommunale opgaver ifm. Grøn Trepert i 2026

Punkt 14: Klage over vedtagelse af nyt vandløbsregulativ for Gudenåen

25/35046

Resume

Silkeborg, Viborg, Favrskov og Randers kommuner har den 2. december 2025 meddelt afgørelse om vedtagelse af et nyt vandløbsregulativ for Gudenåen og tilhørende dispensation.

Der er inden for klagefristen modtaget klager.

Udvalget skal tage stilling til, om sagen skal videresendes til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima-, Miljø- og Naturudvalget,

1. at klagerne, som de fremgår af denne sag, videresendes til behandling hos Miljø- og Fødevareklagenævnet.
2. at forvaltningen i fællesskab med de øvrige Gudenåkommuner udarbejder bemærkninger til hver enkelte klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som herefter indsendes til nævnet for deres behandling af sagen.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget besluttede,

1. at klagerne, som de fremgår af denne sag, videresendes til behandling hos Miljø- og Fødevareklagenævnet.
2. at forvaltningen i fællesskab med de øvrige Gudenåkommuner udarbejder bemærkninger til hver enkelt klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som herefter indsendes til nævnet for deres behandling af sagen.

Jakob Svendsen (Æ) undlod at stemme.

Sagsfremstilling

Historik

Den 12. november 2025 ([link til sag nr. 4 i byrådet den 12. november 2025](#)) godkendte byrådet regulativet med tilhørende miljørapport. Sagens historik fremgår i øvrigt af denne sag.

Inddragelse og høring

Udkast til regulativet for Gudenåen har været sendt i 12 ugers offentlig høring, og der blev samtidig afholdt et offentligt møde i samme periode. I løbet af høringsperioden blev der modtaget i alt 30 høringssvar. Høringssvarene gav ikke anledning til væsentlige ændringer i regulativudkastet.

Forvaltningerne i de fire kommuner udarbejdede skriftlige bemærkninger til alle indkomne høringssvar, som blev samlet i en hvidbog. I forbindelse med den endelige vedtagelse af regulativet blev hvidbogen udsendt til alle, der havde bidraget med høringssvar.

Beskrivelse

Silkeborg, Viborg, Favrskov og Randers kommuner offentliggjorde den 2. december 2025 afgørelse om nyt regulativ for Gudenåen og meddelte dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til flytning af grødeskæringstidspunkt.

Indenfor klageperioden er der modtaget syv klager, hvoraf fem vedrører vandløbsloven, og to vedrører naturbeskyttelsesloven.

Der er modtaget klager fra:

- Gudenådalens lodsejerforening (bilag 1 og 5)
- Ålav for Gudenå og Nørreå (bilag 2 og 3)

- Kongensbro Kro (bilag 4)
- Inga Ruth og Bo Konnerup-Møller (bilag 6),
- Ålav for Gudenåen fra Silkeborg til Tange Sø (bilag 7)

Klagerne fra Ålav for Gudenå og Nørreå har oplyst, at de indsender uddybende bemærkninger senest 1. april 2026.

De syv klager kan struktureres i fire overordnede temagrupper:

1. Juridiske fejl og manglende hjemmel

- Utilstrækkeligt grundlag for regulativet
- Manglende dokumentation
- Ulovlige forudsætninger (VLL §62, NBL §3, Grundloven §73)

2. Vandstandsstigning (ca. 70 cm)

- Oversvømmelser af private arealer
- Skader på bygninger, drift og turisme
- Manglende oprensning og utilstrækkelig grødeskæring

3. Natur- og miljøskader

- Forringelse af Natura 2000-områder
- Tab af arter, habitater og biodiversitet
- Utilstrækkelig miljøvurdering

4. Procesfejl

- Manglende partshøring
- Fejl i kontrolmetoder, opmålinger og datahåndtering

Silkeborg, Favrskov og Randers kommuner behandler ikke sagen igen politisk, og de vurderer foreløbigt, at afgørelserne fastholdes.

Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen har gennemgået de syv klager. De fleste klagepunkter er de samme, som blev indsendt i forbindelse med den offentlige høring, og som blev besvaret i hvidbogen. Herunder følger et generelt svar til de overordnede emner fra klagerne.

Ad 1) Som beskrevet i den tekniske redegørelse med bilag til regulativudkastet har vandløbsmyndigheden undersøgt, om det gældende regulativ er overholdt i forhold til vandføringsevnen. Redegørelsen oplister 6 punkter med henvisning til bilag, der tydeligt og præcist beskriver, hvorfor kravet til vandføringsevnen er utilstrækkeligt beskrevet i regulativet fra 2000. På den baggrund fastlægger vandløbsmyndigheden nye bestemmelser efter de faktiske forhold, jf. vandløbslovens § 62.

I grundlovens § 73 står, at ejendomsretten er ukrænkelig. Ingen kan tilpligtes at afstå sin ejendom, uden hvor almenvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge lov og mod fuldstændig erstatning.

Det bemærkes at et vandløbsregulativ er et juridisk dokument, der fastsætter reglerne for, hvordan et offentligt vandløb i Danmark skal vedligeholdes og administreres. Det fungerer som en aftale mellem kommunen og bredejere, hvor rettigheder og pligter ved det pågældende vandløb er beskrevet. Regulativet er altså ikke en garanti mod oversvømmelser, men sikrer et serviceniveau, hvor afvandings- og miljøhensyn er afvejet. Grundlovens § 73 er ikke relevant i den sammenhæng.

I forhold til naturbeskyttelseslovens § 3 er det vurderet, at der kan meddeles dispensation til flytning af

grødeskæringstidspunkt for den ordinære grønnskæring i Gudenåen. Forvaltningen vurderer fortsat, at der er grundlag for at kunne meddele en dispensation. Der er i afgørelsen lagt vægt på følgende:

- At det er en fordel for havlampretlarver, at grønnskæringstidspunktet nedstrøms Tange Sø flyttes, da grønnskæringen herved kommer til at foregå udenfor den periode, hvor havlampretlarverne drifter ned ad åen og dermed er meget sårbare overfor et indgreb som grønnskæring (slut august).
- At grønnskæringen er en sædvanlig og dermed lovlig drift, der fortsat kan foretages efter naturbeskyttelseslovens § 3.
- At det er en fordel for vandløbsbiologien generelt at rykke grønnskæringstidspunktet til senere på sæsonen. Som udgangspunkt opnås den mindst skadelig effekt jo mindre og jo senere på sæsonen, der skæres grøde. Dette skyldes, at vandplanterne, som udgør et vigtigt habitat for smådyr og småfisk i vandløbet, begynder at henfalde i august måned. Desto længere hen på efteråret, man kommer, jo mere vil vandplanterne være henfaldet, og jo mindre skade vil der ske på vandplanterne i sig selv og deres funktion som habitat for smådyr og fisk.
- At det vurderes, at flytning af grønnskæringsterminerne ikke er i strid med vandrammedirektivet eller habitatdirektivet.
- At ændringen af grønnskæringstidspunkt vurderes kun at kunne medføre et kortvarigt fald i vandstanden og derfor ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de vandløbsnære terrestriske naturtyper.

Ad 2) Hævningen af vandstanden er ikke en konsekvens af regulativforslaget, men en konsekvens af en naturlig udvikling af grøden som følge af indvandringen af vandremuslingen. Det er altså en naturlig ændring og ikke en regulativændring, der er årsag til den hævede vandstand. Regulativet er ikke en garanti mod oversvømmelser, men sikrer et serviceniveau, hvor afvanding- og miljøhensyn er afvejet.

Ad 3) Der er til regulativet udarbejdet en meget grundig miljøkonsekvensrapport, og det vurderes, at der ikke er mangler i den forbindelse. Konklusionen fra vurderingen er, at regulativet kan vedtages uden at skade naturtyper eller arter på udpegningsgrundlagene i Natura 2000-områder eller disse områders integritet. Det er også samlet set vurderet, at bestemmelserne i regulativet med de indarbejdede planmæssige forudsætninger om at foretage specifikke vurderinger inden gennemførelsen af ekstraordinære grønnskæringer og oprensninger, ikke forringer tilstanden eller forhindrer målopfyldelse for hverken vandplanter, alger, smådyr eller fisk i den regulativbestemte del af Gudenåen og i Tange Sø.

Ad 4) Der er i sagen sendt høringsbreve og afgørelser til samtlige berørte lodsejer med digital post, og foreninger har modtaget e-mail med kopi af høringer og afgørelser. Desuden blev den offentlige høring udvidet fra minimumsperioden på 8 uger til 12 uger. Der er derudover udarbejdet adskillige tekniske redegørelser (bilag a til p til regulativet og yderligere ca. 70 baggrundsnotater) i forbindelse med regulativet. De tekniske redegørelser/baggrundsnotater beskriver også kontrolmetoder, opmålinger og datahåndtering. Forvaltningen vurderer, at der ikke er fejl eller mangler i den forbindelse.

Grundlæggende vurderer forvaltningen, at regulativet er udarbejdet i overensstemmelse med gældende lovgivningen og på et fagligt korrekt grundlag. Forvaltningen vurderer derfor, at klagerne ikke giver anledning til at genoptage hverken afgørelsen efter naturbeskyttelses- eller vandløbsloven. Forvaltningen er samtidig enig med de tre andre kommuner i forhold til den foreløbige vurdering af klagerne. Forvaltningen indstiller derfor til udvalget, at afgørelserne fastholdes, og at klagerne sendes videre til klagenævnet.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Gudenådalens Lodsejerforening klager over dispensation

Ålav for Gudenå og Nørreå klager over dispensation

Ålav for Gudenå og Nørreå klager over regulativet

Kongensbro kro klage over regulativet

Gudenådalens Lodsejerforening klage over regulativet

Inga Ruth og Bo Konnerup-Møller klage over regulativet

Ålavet for Gudenåen fra Silkeborg til Tange Sø klage over regulativet

Punkt 15: Endelig vedtagelse af Tillæg nr. 46 til Spildevandsplanen 2019 (Taphede etape 3)

23/27889

Resume

Klima-, Miljø- og Naturudvalget skal behandle endeligt forslag til Tillæg nr. 46 til Spildevandsplan 2019.

Tillægget danner grundlag for, at området kan optages i Spildevandsplan 2019 som planlagt til separatkloak.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at Tillæg nr. 46 til Spildevandsplan 2019 godkendes som forelagt.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at Tillæg nr. 46 til Spildevandsplan 2019 godkendes som forelagt.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Planforslaget har været i offentlig høring fra den 9. december 2025 til 3. februar 2026. Der er ikke modtaget høringsvar.

Beskrivelse

Området er kommuneplanlagt og ligger inden for kommuneplanrammerne VIBØ.B4.16 og VIBØ.B4.17 (boligområde). To mindre dele mod øst og vest er udlagte til rekreative områder VIBØ.R1.11 og VIBØ.R1.12. Området er også omfattet af Lokalplan nr. 590, Boligområde ved Spangsdalen i Taphede.

Dette tillæg vil give mulighed for at optage området i spildevandsplanen.

Området udlægges som separatkloak, da jordbunden i området ikke er egnet til nedsivning. Der gives mulighed for åbne grøfter til regnvandshåndtering. I tillægget udlægges samtidig arealer til regnvandsbassiner, grøfter og strømningsveje til håndtering af tag- og overfladevand.

Oversigtskort med afgrænsning af kloakopland samt planlagte spildevandsanlæg fremgår af bilag 1.

Tillæg med tilhørende kortbilag er udarbejdet i kommunens digitale planportal og kan hentes via følgende link: [Tillæg nr. 46 til Spildevandsplan 2019 \(Taphede etape 3\)](#). Tillæggets tekstdel fremgår desuden af bilag 2.

Miljøvurdering

Forvaltningen har gennemført en screening af planforslaget for, om der skal udarbejdes en miljøvurdering efter lov om miljøvurdering af planer og programmer. Screeningen konkluderer, at der ikke er væsentlige negative indvirkninger på miljøet forbundet med gennemførelse af planforslaget, og at der derfor ikke skal udarbejdes en miljøvurdering. Screeningen er vedlagt planforslaget i den digitale planportal.

Afgørelsen om ikke at gennemføre miljøvurdering er offentliggjort i forbindelse med høringen af planforslaget. Der kan klages over screeningsafgørelser til Miljø- og Fødevareklagenævnet, for så vidt angår retlige spørgsmål. Der er ikke modtaget klager over afgørelsen.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Oversigtskort - Tillæg nr. 46 til Spildevandsplanen 2019

Tillægstekst - Tillæg nr. 46 til Spildevandsplanen 2019

Punkt 16: Principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlæg vedtaget i Tillæg nr. 46 til Spildevandsplan 2019

26/3548

Resume

Byrådet anmodes om at træffe principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlægsprojekter vedtaget i Tillæg nr. 46 til Spildevandsplan 2019, som giver mulighed for at optage et nyt område ved Taphede i spildevandsplanen.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at det tilkendegives, at Viborg Kommune agter at ekspropriere arealer og/eller rettigheder til spildevandsanlæg vedtaget i Tillæg nr. 46 til Spildevandsplan 2019, hvis der ikke kan indgås frivillig aftale med berørte grundejere.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at det tilkendegives, at Viborg Kommune agter at ekspropriere arealer og/eller rettigheder til spildevandsanlæg vedtaget i Tillæg nr. 46 til Spildevandsplan 2019, hvis der ikke kan indgås frivillig aftale med berørte grundejere.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Tillæg nr. 46 til Spildevandsplan 2019 giver mulighed for at optage et nyt boligområde ved Taphede i spildevandsplanen. Dette område optages i spildevandsplanen for at kunne gennemføre byggemodningen af boligområdet i henhold til Lokalplan nr. 590, Boligområde ved Spangsdalen i Taphede. Derudover er det nødvendigt at etablere spildevandsledninger, regnvandsledninger, grøfter og bassiner/rensedamme til regnvand.

For at realisere de planlagte spildevandsanlæg er det en forudsætning, at arealer og/eller rettigheder til de anlæg, der er beskrevet i tillægget, kan erhverves.

Som udgangspunkt ønskes de nødvendige arealer og øvrige rettigheder over fast ejendom erhvervet gennem frivillige aftaler med de berørte grundejere. Det er i den forbindelse en forudsætning for skattefrihed for grundejeren, at aftalen kan indgås på ekspropriationslignende vilkår.

Følgende betingelser for at opnå skattefrihed skal være opfyldt på aftaletidspunktet:

- Der skal være hjemmel til at ekspropriere, hvilket er opfyldt, når spildevandsanlægget er optaget i en vedtaget spildevandsplan.
- Det skal kunne forventes, at aftalens indhold vil blive gennemtvunget ved en kommunal ekspropriation, hvis en frivillig aftale ikke indgås.

Udover endelig vedtagelse af ovenstående tillæg til Spildevandsplan 2019 vil ovenstående være opfyldt, hvis byrådet træffer en principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlægsprojekter vedtaget i tillæggene.

Det drejer sig blandt andet om følgende:

- Etablering af spildevandsledninger
- Etablering af regnvandsledninger
- Etablering af regnvandsgrøfter
- Etablering af regnvandsbassin

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 17: Endelig vedtagelse af Tillæg nr. 63 til Spildevandsplanen 2019 (Rødkærsbro)

25/5499

Resume

Klima-, Miljø- og Naturudvalget skal behandle endeligt forslag til Tillæg nr. 63 til Spildevandsplanen 2019 (Rødkærsbro).

Tillægget danner grundlag for fornyelse af kloakken i Rødkærsbro, som nu er fælleskloakeret.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at Tillæg nr. 63 til Spildevandsplanen 2019 (Rødkærsbro) godkendes som forelagt.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at Tillæg nr. 63 til Spildevandsplanen 2019 (Rødkærsbro) godkendes som forelagt.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Planforslaget har været i offentlig høring fra den 25. november 2025 til den 20. januar 2026. Der er modtaget ét høringssvar i perioden.

Høringssvaret drejer sig om, at forsyningens ledning i planforslaget krydser en borgers grund. Borgeren havde kommentarer til mistet byggeret, adgangsforhold under anlægsarbejde, tidsplan samt reetablering af have efter arbejdet.

Forsyningen vil generelt bestræbe sig på at tage størst muligt hensyn til berørte borgere og lægger op til dialog inden opstart. Her vil de imødekomme ønsker i forhold til adgangsveje, tidsplan og reetablering. Forsyningen vil ydermere indgå i dialog med borgeren vedrørende kompensationsspørgsmålet, så vidt muligt gennem frivillige aftaler.

Høringssvaret har ikke givet anledning til ændring af planforslaget.

Høringssvar samt forvaltningens behandling af høringssvarene fremgår af bilag 1 og 2.

Beskrivelse

Tillæg nr. 63 til Spildevandsplanen 2019 (Rødkærsbro) danner det juridiske grundlag for, at kloakken i Rødkærsbro kan fornyes. Kloakfornyelsen sker ved at omlægge den eksisterende fælleskloak til separatkloak og aflede separat regnvand til Vindelsbækken. Omlægningen er en fortsættelse af tre tidligere etaper, hvor der er udført separatkloakring i Rødkærsbro. Anlægsarbejdet forventes opdelt i 4 etaper og udført i perioden 2026 til 2029.

Der er flere årsager til behov for omlægning af fælleskloakken til separatkloak og etablering af nye ledningsanlæg. Flere af ledningsstrækningerne trænger til renovering eller udskiftning, samt har behov for større kapacitet som konsekvens af øget og kraftigere nedbør.

Overløbsbygværket for fælleskloakken i Rødkærsbro (R01000U) er udpeget i Vandområdeplan 2021-27 til reduceret udledning af hensyn til Vindelsbækken. Dette tillæg foreslår derfor separatkloakering af endnu et område i Rødkærsbro for at mindske risikoen for overløb fra fælleskloakken.

Fælleskloakken omlægges til separatkloak ved etablering af separate hovedledninger til henholdsvis spildevand og regnvand. Der etableres stikledninger, så de berørte ejendomme får en stikledning til henholdsvis spildevand og regnvand (tag- og overfladevand). Enkelte ejendomme burde allerede være separatkloakeret, men mangler stik til regnvandskloakken. Derudover skal tag- og overfladevand fra ejendommene i opland R02N afkobles fælleskloakken. Spildevandsplanen forudsætter p.t., at tag- og overfladevand i opland R02N nedsives på egen grund. Hvis regnvand ikke nedsives, men er tilkoblet fælleskloakken, skal det fremover afledes til regnvandskloakken.

Kloaksepareringerne vil medføre, at kloakken i Rødkærsgade får bedre kapacitet til at aflede en større mængde regnvand. Mængden af regnvand på fælleskloakken, der skal håndteres på renseanlæg for spildevand, reduceres kraftigt og afledes i stedet lokalt som rensed regnvand.

Oversigtskort med placering af spildevandtekniske anlæg fremgår af bilag 3.

Tillægget med tilhørende kortbilag er udarbejdet i kommunens digitale planportal og kan hentes via følgende link: [Tillæg nr. 63 til Spildevandsplan 2019 - Rødkærsgade](#)

Tillæggets tekst del fremgår desuden af bilag 4.

Vurdering

Forvaltningen vurderer, at etablering af spildevandtekniske anlæg er i overensstemmelse med spildevandsplanens retningslinjer og målsætninger om central håndtering af spildevand og decentral håndtering af regnvand.

Miljøvurdering

Forvaltningen har gennemført en screening af planforslaget for, om der skal udarbejdes en miljøvurdering efter love om miljøvurdering af planer og programmer. Screeningen konkluderer, at der ikke er væsentlige negative indvirkninger på miljøet forbundet med gennemførelse af planforslaget, og at der derfor ikke skal udarbejdes en miljøvurdering. Screening er vedlagt planforslaget i den digitale planportal.

Afgørelsen om ikke at gennemføre miljøvurdering er offentliggjort i forbindelse med høringen af planforslaget. Der kan klages over screeningsafgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet, for så vidt angår retlige spørgsmål. Der er ikke modtaget klager over afgørelsen.

Økonomi

Interne spildevandsanlæg

Udgifter til etablering, drift og vedligehold af interne kloakanlæg afholdes af grundejer.

Eksterne spildevandsanlæg

Udgifter til at etablere stikledninger og skelbrønde, nye separate spildevandsledninger, regnvandsledninger, nedsivningsbassin/faskine og rensedam afholdes af Energi Viborg Vand A/S.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Anlægsarbejdet forventes opstartet i 2026 og kan strække sig frem til 2029.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Indkomne høringssvar

Behandling af indsigelser og høringssvar

Oversigtskort - Tillæg nr. 63 til Spildevandsplanen 2019

Tillægstekst - Tillæg nr. 63 til Spildevandsplanen 2019

Punkt 18: Principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlæg vedtaget i Tillæg nr. 63 til Spildevandsplan 2019 - Rødkærsbro

26/3627

Resume

Byrådet anmodes om at træffe principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlægsprojekter vedtaget i Tillæg nr. 63 til Spildevandsplan 2019, som giver mulighed for separatkloakering i Rødkærsbro.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at det tilkendegives, at Viborg Kommune agter at ekspropriere arealer og/eller rettigheder til spildevandsanlæg vedtaget i Tillæg nr. 63 til Spildevandsplan 2019, hvis der ikke kan indgås frivillig aftale med berørte grundejere.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at det tilkendegives, at Viborg Kommune agter at ekspropriere arealer og/eller rettigheder til spildevandsanlæg vedtaget i Tillæg nr. 63 til Spildevandsplan 2019, hvis der ikke kan indgås frivillig aftale med berørte grundejere.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet

Beskrivelse

Tillæg nr. 63 til Spildevandsplan 2019 - Rødkærsbro danner grundlag for at fortsætte omlægningen af fælleskloakken i Rødkærsbro til separatkloak. Omlægningen sker for at forny kloakken, skabe bedre kapacitet til regnvand, reducere mængden af regnvand på fælleskloakken og dermed reducere risikoen for overløb fra fælleskloakken.

Nye ledninger anlægges som udgangspunkt forsøgt placeret i offentlige vejarealer, private vejudlæg eller eksisterende ledningstracéer. Det bliver dog nødvendigt at etablere nye ledninger på private arealer.

For at realisere de planlagte spildevandsanlæg er det en forudsætning, at arealer og/eller rettigheder til de anlæg, der er beskrevet i tillægget, kan erhverves.

Som udgangspunkt ønskes de nødvendige arealer og øvrige rettigheder over fast ejendom erhvervet gennem frivillige aftaler med de berørte grundejere. Det er i den forbindelse en forudsætning for skattefrihed for grundejeren, at aftalen kan indgås på ekspropriationslignende vilkår.

Følgende betingelser for at opnå skattefrihed skal være opfyldt på aftaletidspunktet:

- Der skal være hjemmel til at ekspropriere, hvilket er opfyldt, når spildevandsanlægget er optaget i en vedtaget spildevandsplan.
- Det skal kunne forventes, at aftalens indhold vil blive gennemtvunget ved en kommunal ekspropriation, hvis en frivillig aftale ikke indgås.

Udover endelig vedtagelse af ovenstående tillæg til Spildevandsplan 2019 vil ovenstående være opfyldt, hvis byrådet træffer en principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlægsprojekter vedtaget i tillæggene.

Det drejer sig blandt andet om følgende:

- Etablering af spildevandsledninger
- Etablering af regnvandsledninger
- Etablering af regnvandsbassin

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 19: Kend din Kommune 2026

25/7144

Resume

KL's publikation Kend din Kommune 2026 er netop blevet publiceret. Kend din kommune er en af KL's største nøgletalspublikationer, hvor KL samler de mest relevante styringsnøgletal på de kommunale sektorområder. Publikationen er samtidig en benchmarking af, hvor kommunerne er placeret i forhold til hinanden på udvalgte områder.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget tager publikationen til efterretning.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget tog publikationen til efterretning.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Nøgletallene i Kend din kommune kan hjælpe med at tilrettelægge en mere effektiv styring i kommunen. Gennem benchmarking får kommunerne samtidig mulighed for at hente inspiration hos hinanden i forhold til at identificere potentialer for forbedringer og frigørelse af råderum.

Til at understøtte de lokalpolitiske drøftelser om den kommunale opgaveløsning har KL samlet relevante nøgletal på tværs af de kommunale sektorområder. Tallene skaber gennemsigtighed og mulighed for at følge udviklingen i både kvalitet og økonomi. Det giver et overblik over, hvordan kommunen er placeret i forhold til andre kommuner og skaber grundlag for styringsdialog og udvikling.

Nøgletallene giver et overordnet blik på, hvordan én kommune ser ud i forhold til de andre kommuner. Der er fejlmuligheder omkring kommunernes organisering og konteringspraksis, der gør, at tallene ikke giver et fuldstændigt billede, men med fordel kan anvendes til at blive nysgerrig og eventuelt finde områder til yderligere undersøgelser.

Bilag 1 er nøgletal fra Kend din Kommune 2026, som er målrettet udvalgets områder.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

KMNU - Kend din Kommune 2026

Punkt 20: Mødeliste for Klima-, Miljø- og Naturudvalget 2026

25/29928

Resume

I henhold til de af byrådet vedtagne retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd - herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste – skal byrådet og udvalgene godkende aktiviteter, inden disse kan danne grundlag for udbetalinger. En opdateret mødeliste bliver derfor forelagt udvalget på alle møder.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår,

1. at Klima-, Miljø- og Naturudvalget tager stilling til mødeliste 2026.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget godkendte mødelisten.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet vedtog på sit møde den 17. december 2014 ([link til sag nr. 6 i byrådet den 17. december 2014](#)) et samlet sæt retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd, herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Mødelisten (bilag 1) fungerer som en kombination af et overblik over medlemmernes mødeaktiviteter og et styringsværktøj i forhold til protokollerede beslutninger omkring konkrete aktiviteter i forhold til tabt arbejdsfortjeneste (litra f).

Hvis Klima-, Miljø- og Naturudvalget godkender den reviderede mødeliste, godkendes dermed også eventuelle aktiviteter i forhold til udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste efter litra f.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

For konkrete aktiviteter, der hører hjemme under Styrelseslovens § 16, stk. 1, litra f (Andre hverv efter anmodning fra byrådet eller dets udvalg) forudsætter retningslinjerne, at der tilvejebringes en protokolleret beslutning fra enten byråd eller udvalg som betingelse for, at der lovligt kan udbetales erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Bilag

Mødeliste for Klima-, Miljø- og Naturudvalget 2026

Punkt 21: Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder m.m. siden sidste udvalgs møde, dels om planlagte møder

24/31286

Resume

Intet.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget tager orienteringen og meddelelserne til efterretning.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 05-03-2026

Der var ingen meddelelser eller punkter til orientering.

Sagsfremstilling

Orientering fra formanden

Orientering fra udvalget

Orientering fra direktøren

Punkt 22: Underskriftsark

25/34048

Sagsfremstilling

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i Prepare ved at trykke på ”Godkend”.